

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

Diarienummer
LI2023/00546

Datum
2024-03-14

Remissvar gällande Havs- och vattenmyndighetens redovisning av uppdrag om att föreslå förbättringar av Sveriges genomförande av artikel 12.4 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

BirdLife Sverige har erbjudits möjlighet att lämna remissvar på Havs- och vattenmyndighetens redovisning av uppdrag om att föreslå förbättringar av Sveriges genomförande av artikel 12.4 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Föreningen bekräftar Havs- och vattenmyndighetens slutsats att Sverige måste införa ett system för kameraövervakning på fiskefartyg och båtar som riskerar att fånga tumlare. Vi anser också att övervakningen ska omfatta övriga skyldigheter enligt Europeiska unionens miljölagstiftning (enligt det föreslagna alternativ 2).

Precis som rapporten beskriver så finns det i EU-kommissionens delegerade beslut 2021/1167 bestämmelser om att medlemsstaterna ska samla in data om bifångster av fåglar. (Se vidare EU-förordning 2019/1241, bilaga XIII.) Bifångst av fåglar har i många sammanhang visat sig ha en betydande påverkan på fågelpopulationer. Vi anser därför att bifångst måste mätas kvantitativt för att Sverige ska kunna redovisa/bedöma god miljöstatus på ett korrekt sätt. Minskad bifångst utgör ett viktigt åtgärdsområde för att minska den negativa påverkan på hotade arter som ejder, svärta och alfågel. Publicerade studier antyder att Östersjön kan vara ett särskilt utsatt område¹ samt att bifångsterna kan utgöra problem på populationsnivå för exempelvis alfågel, bergand och sillgrissla^{2,3}. Hittills har emellertid väldigt lite fokus lagts på detta från svensk sida, något som vi menar måste förändras nu.

Sverige uppfyller i dagsläget inte kraven som EU har utfärdat i fråga om att rapportera bifångst av fåglar, då det inte finns någon systematisk räkning/rapportering över huvud taget. Medlemsstater ska genom regionsamarbete etablera tröskelvärden (på artnivå) för mortalitet orsakad av bifångst⁴. EU-kommissionen har vidare kommunicerat hur medlemsländer bör agera för att undvika bifångst av fåglar⁵:

- Samla in data som klargör omfattning av och hot från bifångstmortalitet, särskilt mot populationer av arter med dålig bevarandestatus.
- Implementera adekvata åtgärder som minimerar bifångst av hotade sjöfåglar till nivåer som undanröjer hotet från bifångst.
- Adressera bristen på acceptans från fiskare att bifångst av fåglar är ett reellt problem, liksom bristen på incitament för fiskare att anamma metoder som minskar bifångst.

*Data Collection Regulation*⁶ (2017) kräver data som kan fastställa unionens samlade påverkan från fiskerinäringen på marina ekosystem. Detta inkluderar data om bifångst, särskilt gällande arter som skyddas av EU:s regelverk, däribland fågeldirektivet.

¹ Tasker ML, Camphuysen CJ, Cooper J, Garthe S, Montevecchi WA & Blaber SJM. 2000. *The impacts of fishing on marine birds*. ICES Journal of Marine Science 5: 531–547.

² Żydelis R, Bellebaum J, Österblom H, Vetemaa M, Schirmeister B, Stipniec A, Dagys M, van Eerden M & Garthe S. 2009. *Bycatch in gillnet fisheries – An overlooked threat to waterbird populations*. Biological Conservation 142: 1269–1281.

³ Żydelis R, Small C, & French G. 2013. *The incidental catch of seabirds in gillnet fisheries: A global review*. Biological Conservation 162: 76–88.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0848>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52012DC0665>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1004>

Fr.o.m. 14 augusti 2019 gäller *Technical Conservation Measures Regulation*⁷ för att tillhandahålla strikt skydd för känsliga marina arter av bl.a. däggdjur och fåglar angivna i fågeldirektivet respektive art- och habitatdirektivet. EU-länder måste därvid införa åtgärder som minimerar, och där så är möjligt utesluter, bifångst av sådana arter i fiskeutrustning.

Det är nu hög tid att Sverige implementerar ovanstående åtaganden.

För BirdLife Sverige,



Daniel Bengtsson
Fågelskyddsansvarig
BirdLife Sverige
Tel. 070 515 45 33
E-post: daniel.bengtsson@birdlife.se

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R1241>